

УПАСВх № 398/18.12.2013г

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Александър Велков Пешев, доктор
ортопед-травматолог в МБАЛ „Сердика“

Относно: Представеният за официална защита дисертационен труд от д-р **Евелина Емилова Милошова**, докторант самостоятелна форма на обучение към катедра „Спортна медицина“ при НСА „В. Левски“, на тема **„Морфофункционална характеристика на състезатели по фехтовка“** за придобиване на образователна и научна степен **„доктор“** по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“, професионално направление 7.4 „Обществено здраве“, научен ръководител доц. д-р Диана Димитрова, доктор.

Дисертационният труд на д-р Евелина Милошова разглежда морфофункционалните особености на състезателите по фехтовка в България. Актуалността на избраната тематика е несъмнена, имайки предвид, че изследвайки физическата дееспособност на спортистите е от голям интерес за спортните специалисти и учени, даваща им възможност чрез изясняване на специфичните морфологични и двигателни особености да оптимизират тренировъчния процес. Темата е изключително интересна, с практическа насоченост и няма съмнение в нейната дисертабилност.

Разработеният дисертационен труд е в обем от 210 страници и е онагледен с 79 фигури и 65 таблици и 8 страници приложения. Библиографската справка включва 237 заглавия, от които 201 на латиница и 36 на кирилица. Дисертационният труд е структуриран по следния начин: увод в обем 2 стр.; литературен обзор 38 стр., разделен в 6 раздела; цел и задачи, организация и методика на изследването - 13 стр.; резултати и анализ 136 стр. и 2 стр. изводи и препоръки.

След кратък увод, показващ актуалността на дисертационния труд следва обширен литературен обзор, дискутиращ антропометричните характеристики, състава на телесната маса, соматотипа, морфологичната асиметрия на крайниците, физическата дееспособност и травматизма при състезатели по фехтовка. В него се дискутират български и чуждестранни публикации, като по-голямата част от тях са от последните 10 години. Прави впечатление, че литературният обзор разработен от д-р Милошова е много задълбочен, без излишни подробности и показва ясно насоките на дисертационния труд.

Целта на научната разработка е много ясно формулирана, а именно: **„Да се направи комплексна характеристика на морфологичните и функционални особености на състезатели по фехтовка и да се проучи спецификата на травматизма в този спорт“**. Логично следват и 6 конкретни задачи, добре формулирани и даващи възможност за реалното постигането на поставената цел.

В представения научен труд са включени изследванията при 350 състезатели по фехтовка, като при 120 от тях са изследвани антропометричните характеристики, при 50 – физическата дееспособност и при 180 характеристиката на травматизма. Считам, че изследваният контингент от състезатели е напълно достатъчен, даващ възможност за адекватна статистическа обработка на резултатите.

Методите на изследване, както и статистическата обработка на базата данни чрез компютърния програмен продукт IBM SPSS 19,0, включени в дисертационния труд на Евелина Милошова са добре подбрани и дават възможност да се направят ясни и коректни изводи.

Разделът “Резултати и анализ” има разбира се най-голяма тежест. Подробно са анализирани получените резултати за физическо развитие и дееспособност при състезателите по фехтовка. Обсъждането на резултатите считам за коректно извършено и даващо възможност за практическа насоченост на последващите изводи.

За мен, като ортопед-травматолог, изключителен интерес предизвиква анализа на травматизма при фехтовачите, направен от д-р Милошова. Считам, че много добре тя анализира факторите, оказващи влияние върху травматизма. Много важен момент е отчитането на механизма на получаване на травмата, нейната локализация и вид. Логично следва и заключението, което Е. Милошова прави, че травмите настъпващи по време на състезание са обикновено леки, изразяващи се в малки порезни рани и контузии. Много ценен от практическа гледна точка е анализът на факторите, които допринасят за по-високия травматизъм, а именно грубата и опасна игра, проблемите с екипировката и съоръженията, както и лошите санитарно-хигиенни условия в залите. Това дава конкретна възможност за прецизиране на тренировъчния процес.

Според мен в представения дисертационен труд, поставената цел е научно доказана.

Направените 6 извода и 3 препоръки са конкретни и логични и са базирани изцяло на получените резултати от собствените изследвания.

В заключение трябва да отбележа, че на нашето внимание е предложен един завършен научен труд, отговарящ на всички изисквания за докторска дисертация.

Според мен основните приноси в дисертационния труд са следните:

1. За първи път в България е извършено проучване върху морфологичните характеристики при състезатели по фехтовка.
2. За първи път се извършва проучване върху морфологичната асиметрия на крайниците при състезатели по фехтовка.
3. Базата получени данни може да бъде използвана както при подбора, така и при проследяване ефективността на тренировъчния процес.
4. Изследването на травматизма дава възможност за конкретни действия за неговата профилактика, както от лекарите така и от треньорите по фехтовка, чрез оптимизиране на тренировъчния процес.

По темата са представени 3 публикации в рецензирани издания.

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява най-важното от дисертационния труд.

Докторантката се е изявила като знаещ и можещ специалист и научен работник. Въз основа на всичко гореизложено давам положителна оценка на дисертацията на **д-р Евелина Емилова Милошова** на тема: **„Морфофункционална характеристика на състезатели по фехтовка”** и предлагам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен **„доктор”**.

Подпис:

(доц. д-р Александър В. Пешев, доктор)